

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, менеджменту та
комерційної діяльності
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Операційний та виробничий менеджмент
Викладачі	Левченко Анна Олександрівна, кандидат економічних наук, професор кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності. Рябоволик Тетяна Федорівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності.
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 073 «Менеджмент» Освітньо-професійна програма: «Менеджмент»
Контактний телефон	0997285766
E-mail	Lao18057@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна загальної підготовки, змістових модулів – 2. Форма контролю: екзамен Загальна кількість кредитів – 5, годин – 150, у т.ч. лекції – 36 годин, практичні заняття – 18 годин, самостійна робота – 96 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська Рік викладання – 2022
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua ; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	потребує базових знань з основ підприємництва, основ менеджменту, економіки праці та соціально-трудових відносин, теорії організацій, організаційної поведінки.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Операційний та виробничий менеджмент» є формування у майбутніх фахівців у сфері економіки сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, а також розуміння базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю підприємства та умінь розроблення операційної стратегії, створення і використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення місії організації.

Завданнями вивчення дисципліни є теоретична підготовка студентів з питань: усвідомлення того, що операційна система є однією з найважливіших складових будь-якої організації, через що спеціалісту в галузі управління потрібно докорінне знання основ та категорійного апарату операційного менеджменту; засвоєння принципів та методів раціонального організування, планування і контролювання за функціонуванням операційних систем різних видів; набуття вмінь щодо розроблення операційної стратегії підприємства; набуття вмінь щодо обґрунтування рішення стосовно створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування; забезпечення якості результатів операційної діяльності організації; отримання знань щодо особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

Загальні компетентності

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності

- СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;
- СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
- СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- СК 20. Здатність аналізувати динаміку бізнес-процесів в організації.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 22. Демонструвати поглиблені знання з виробничого, операційного та логістичного менеджменту, менеджменту бізнес-процесів в організації.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи операційного та виробничого менеджменту			
1	Тема 1. Теоретичні основи операційного менеджменту. Мета і завдання курсу „Операційний менеджмент”. Організаційна система і зовнішнє середовище. Місце операційного менеджменту в організаційній системі. Об'єкти управління в операційному менеджменті. Взаємодія операційного менеджменту і операційної системи. Підходи до визначення операційного менеджменту	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
2	Тема 2. Системний аналіз операційного менеджменту. Структури операційної системи. Структури операційного менеджменту. Функціональна структура управління.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
3	Тема 3. Операційна стратегія. Поняття операційної стратегії. Операційні пріоритети. Пріоритети, що визначаються місцем на ринку. Зміщення конкурентних	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.

	пріоритетів у сучасних умовах. Структура операційної стратегії.		
4	Тема 4. Сутність, особливості та процедура прийняття рішень в операційному менеджменті. Суть, та характерні особливості прийняття управлінських рішень. Програмовані і не програмовані управлінські рішення. Процес розробки і прийняття управлінських рішень. Класифікація рішень.	14	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
5	Тема 5. Моделювання як інструмент обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Суть та необхідність моделювання. Типи моделей та методи моделювання. Прийняття рішення в умовах невизначеності. Прийняття рішень в умовах ризику. Метод прийняття рішення на основі «дерева рішень».	16	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
6	Тема 6. Суть, типи та методи прогнозування. Сутність та етапи прогнозування. Типи прогнозів. Якісні методи прогнозування. Методи кількісного прогнозування.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
7	Тема 7. Суть, структура, принципи та методи планування в операційному менеджменті. Суть, види та структура планів в операційному менеджменті. Принципи планування. Методи планування. Методи відпрацювання планів господарської діяльності. Методи операційного планування.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
Змістовний модуль № 2. Практичні основи операційного та виробничого менеджменту			
8	Тема 8. Агрегатне планування: суть, основні стратегії та методи. Переваги та недоліки агрегатного планування. Основні стратегії агрегатного планування: пасивні, активні та змішані. Переваги та недоліки стратегій агрегатного планування. Основні методи агрегатного планування. Порівняльна характеристика методів агрегатного планування.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
9	Тема 9. Проектне планування та управління проектами. Суть та мета проекту. Внутрішнє та зовнішнє середовище проекту. Класифікація проектів. Суть управління проектами. Фази управління проектами операційної системи. Відпрацювання розкладів проектів. Контроль проектів.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
10	Тема 10. Бізнес-планування в системі операційного менеджменту. Сутність та необхідність бізнес-планування. Функції, завдання та переваги бізнес-планування. Підходи до формування бізнес-плану. Загальні правила відпрацювання бізнес-плану. Склад техніко-економічних досліджень при підготовці бізнес-плану.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
11	Тема 11. Сутність, причини виникнення та види ризиків у виробничо-операційних системах. Поняття категорії „ризик” в історичному та економічному аспектах. Основні причини виникнення ризику та їх класифікація. Види ризиків, їх основні ознаки та загальна характеристика.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
12	Тема 12. Основні підходи до управління ризиком та методи його мінімізації.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.

	Загальні принципи управління ризиком. Засоби (методи) реалізації управління ризиком. Пасивний захист від ризиків. Активні методи оптимізації ризиків.		2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
13	Тема 12. Управління якістю та конкурентоспроможністю діяльності виробничого підприємства. Поняття якості, її значення для підвищення конкурентоспроможності продукції. Методи визначення якості продукції і вплив її рівня на результати виробництва. Напрями забезпечення конкурентоспроможності продукції за якістю. Стандартизація і сертифікація продукції.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
14	Тема 14. Управління інформаційним забезпеченням діяльності виробничих підприємств. Роль інформації в процесі управління. Класифікація інформації та вимоги до неї. Інформаційні системи управління на виробництві. Підходи до розробки систем інформаційного забезпечення. Автоматизовані інформаційні системи.	10	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферати та презентаційний матеріал по темі.
	Разом	150	

5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач може отримати max. 60 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 30 балів, другий рубіжний контроль – 30 балів; 40 балів виносяться на іспит. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

При виставленні загальної оцінки за іспит враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Критерії оцінки іспиту:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
- оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:
 - в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
 - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
 - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;
- оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:
 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
 - виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
 - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
 - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.
- оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:
 - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
- оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:
 - виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:
 - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
 - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
 - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

6. Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Беззубко Б. І. (2020). Операційний менеджмент: навч.-метод. посібник. Донбас. нац. акад. будівництва і архітектури. Харків : ПромАрт, 103 с.
2. Буркинський Б. В., Лисюк В. М. (2018). Логістика товарного ринку: монографія. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 243 с.
3. Буяк А.Є. (2015). Операційний менеджмент: Посібник. Тернопіль: Новий колір, 483 с
4. Галушка З. І., Волощук О. А. (2018). Управління проектами = Project management : навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 119 с.
5. Гевко І. (2017). Операційний (виробничий) менеджмент: конспект лекцій. Тернопіль: ТНТУ, 128 с.
6. Дергачов, К. Ю. (2021). Об'єктно-орієнтоване проектування технічних систем: навч. посіб. Харків : ХАІ, 168 с.
7. Козловський С.В., Козловський В.О. (2016). Виробничий менеджмент. Практикум. Навчальний посібник. Вінниця: „Глобус-Прес”, 344 с.
8. Маркіна І. А. Операційний менеджмент: навч. посіб. / [І. А. Маркіна, О. М. Помаз, Ю. В. Помаз] ; Полтав. держ. аграр. акад. - Полтава : ПДАА, 2019. - 230 с.
9. Менеджмент: навч. посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
10. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
11. Мошек Г. Є., Ковальчук М. М., Поканевич Ю. В. Менеджмент: навч. посібник. Київ : Ліра-К, 2016. 550 с.
12. Менеджмент : навч.посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
13. Рульєв В. А., Гуткевич С.О. Менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с.

14. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. (2017). Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 252 с.

Додаткові

15. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
16. Федоришина Л. М., Камінський В.І. Самоменеджмент як мистецтво управління індивідуальним людським капіталом Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 10. URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/111.pdf>.
17. Gilbreth L.M. (2020). The Psychology of Management : New special edition. 2020. 233 p.

18. Zartman I William. (2008). Negotiation and Conflict Management Essays on theory and practice. 300 p.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
2. Інтернет-портал для управлінців. URL: [www. Management.com.ua](http://www.management.com.ua)
3. Сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Українські підручники он-лайн. URL: <http://pidruchniki.ws>
5. International Security and Partnership Center, Центр міжнародної безпеки та партнерства. URL: www.ispc.org.ua
6. Офіційний веб-портал фінансової звітності : веб-сайт. URL: <http://www.smida.gov.ua>.
7. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Офіційний веб-портал Державної служби Інтелектуальної власності України : веб-сайт URL: [http://www. sips.gov.ua](http://www.sips.gov.ua).
9. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>
10. Публікації з менеджменту, економіки, маркетингу. URL: <http://tourlib.net/management.htm>
11. Всесвітні веб-ресурси з економіки (Електронна економічна бібліотека. URL: [http://www.management.com.ua/ links/goto.php?id=86](http://www.management.com.ua/links/goto.php?id=86).

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ЕМ та КД, Протокол №1 від «15» серпня 2022 р.